

•Cn•

[11]

çeviri
edebiyatı

Ç.N. Çeviri Edebiyatı
Üç aylık yerel süreli yayın
11 /2010
ISSN:1308 7959

Yayınevi: Komşu Yayınları
Adres: Rasimpaşa Mah, Yeldeğirmeni Sok. Alibey Ap. No: 54, D: 4, Kadıköy - İstanbul.

İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tozan Alkan
tozanalkan@cevirmeninnotu.com
www.cevirmeninnotu.com

Genel Koordinatör: Mete Özel - Nur Peri

Yurtdışı Temsilcilikler Sorumlusu: Mesut Şenol

Editörler: Başak Ergil (Çeviribilim), Bülent Usta (Dilbilim), Şeref Bilsel (Şiir). Oğuz Baykara (Genç ÇN)

Danışma Kurulu:

Berrin Aksoy, Erdoğan Alkan, Alova, Hasan Anamur, Oruç Aruoba, Atal Behramoğlu, Egemen Berköz, Alev Bulut, Ahmet Cemal, Simon Cole, Cevat Çapan, Yusuf Eradam, Talat Sait Halman, Suat Karantay, Mel Kenne, Sait Maden, Selahattin Özpalaabıyıklar, Güven Turan

Kapak Tasarım: Savaş Çekiç

Baskı ve Cilt: Ege Basım
Esatpaşa Mah, Ziyapaşa Cad, No:4, Ataşehir-İstanbul
Tel: 0216 472 84 01

Abonelik: Abonet
Tel: 0 212 314 08 88

Dağıtım: Alfa
Tel: 0 212 511 53 03

Ç.N. kültürel bir yayın olup kâr amacı gütmemektedir.

iÇİNDEKİLER

Öykü:

Şiga Naoya, Hendekteki Ev / Japoncadan Çeviren: Oğuz Baykara
Dino Buzzati, Güverte Köpeğinin Kaygıları / İtalyancadan Çeviren: Dilek Peçenek

Türk Şiiri Dünya Dillerinde:

İlhan Berk, Güzel Irmak / Yunancaya Çeviren: Niki Stavridi
Cemal Süreya, Üstü Kalsın / Lehçeye Çeviren: Hakan Koçyiğit
Edip Cansever, Gözleri / İngilizceye Çeviren: George Messo
Haydar Ergülen, Mavi / Bulgarcaya Çeviren: Kadriye Cesur
Sennur Sezer, Yorgun Çingene / Fransızcaya Çevirenler: Belkis Philonenko ve Reha Yünlüel
Bâki Ayhan T., Güz Cinayeti / Arapçaya Çeviren: İbrahim Şaban
 Mete Özel, Yankı / İngilizceye Çeviren: Kemal Atakay ve Cihat Salman
Gülten Akın, Seni Sevdim / İngilizceye Çeviren: Nilüfer Mizanoğlu Reddy
İlyas Tunç, Uyudum Uyandım, Yoksun Yanımda / İngilizceye Çeviren: Mesut Şenol
Ece Ayhan, Meçhul Öğrenci Anıtı / Japoncaya Çeviren: İnan Öner

Söyleşi:

Hilmi Yavuz / Söyleşen: Didem Gamze Erdinç
Özgür Savaşçı / Söyleşen: Mesut Şenol

Dosya: Çağdaş Makedon Şiiri

Hazırlayan: Yusuf Edip-Tozan Alkan

İngilizceden Çevirenler: Tozan Alkan, Mesut Şenol, Mete Özel

Şairler: Risto Lazarov, Gane Todorovski, Katica Kulavkova, Lenche Miloshevska, Branko Cvtkovski, Vele Smilevski, Svetlana Hristova –Jocik, Radovan Pavlovski, Resul Sabani, Yusuf Edip, Sande Stojcevski, Mateja Matevski, Mirjana S. Paligora, İlhami Emin, Eftim Kletnikov, Gordana Mihailova-Bosnakoska

Dünya Şiiri:

William Butler Yeats, The Circus Animals' Desertion / İngilizceden Çeviren: Cevat Çapan
Paolo Ruffilli, Da nessuna parte, Tunnel / İngilizceden Çeviren: Ataol Behramoğlu
Mascha Kaleko, Auf eine Leierkastenmelodie, Für Einen / Almandan Çeviren: Arife Kalender
Yannis Kontos, Ασφαείς ενδειξιεις, Χάλκινη εποχή / Yunancadan Çeviren: Thanos Zarangalis
Senadin Musabegović, Sunet / Boşnakçadan Çeviren: Alena Catovic

Deneme:

Metin Cengiz, Çeviri ve Sorunları

Ros Schwartz ve Lulu Norman, İki Çevirmen, Ortak Çeviri Deneyimini Anlatıyor / İngilizceden Çeviren: Duygu Tekgül

Tina Steiner, Çevirmenler, gezginler ve okurlar üzerine: Jamal Mahjoub'un "The Carrier" adlı kitabındaki güç bağlamları çerçevesinde bilginin aktarımı / İngilizceden Çeviren: Nihal Yetkin

Oktay Eser, Sessiz Gemi'de Üç Yolcu

A.N. Kostenko, Çevirmen Nabokov: Teoride ve Pratikte Yeni Yaklaşımlar / Rusçadan Çeviren: Hanife Çaylak

Çeviribilim:

Ülker İnce, Çeviri Eleştirisi Üzerine Bazı Düşünceler

Hüseyin Yurttaş- Zuhâl Karaca, Bilginini Oluşumu: Kültürlerin Etkileşimi ve Çeviri,

Mont -Saint -Michel'de Aristoteles ve Gouguenheim

Başak Ergil, Çevirmenin Notu'nda Hans Vermeer

Ayşe Nihal Akbulut, , Prof. Hans J. Vermeer Türkiye'de

Hans J. Vermeer, Çeviribilimde Retorik ve Biçembilim, İngilizceden Çeviren: Ayşe Handan Konar

Ç.N. Kitaplığı:

Başak Ergil, Türk Çeviribilimcinin Kitabı İngilizcede

İdeolojinin Görünürlüğü: Batı Klasiklerinin İslami Çevirileri

Genç ÇN:

Esther Claes, The Star / İngilizceden Çeviren: Birol Kurt

Oytun Tez, Edebi Çeviride Sanatsallık Sorunu

Daniel Kempson / İngilizceden Çeviren: Göksenin Abdal

Pablo Neruda, I Crave Your Mouth, Your Voice, Your Hair / Türkçeye Çeviren: Doğan Okkan

Niels Hav, Söyleşen: Mohamed Said Raihani / İngilizceden Çeviren: Yonca Bakır

Tozan Alkan / Fransızcaya Çeviren: Senem Uysal

Hüseyin Yurttaş – Zuhal Karaca

Bilginin Oluşumu: Kültürlerin Etkileşimi ve Çeviri

MONT-SAINT-MICHEL'DE ARİSTOTELES VE GOUGUENHEIM

Belli bir tarihsel dönemde çeviri faaliyeti, çeviri tarihi ya da daha yerinde bir ifadeyle *çeviri tarih-yazımı*(1) açısından herhangi bir tartışma, konuyla ilgili olanlar için son derece verimli ve zengin bir araştırma alanının kapılarını aralayabilir. Bu yazıda amacımız Aristoteles'in eserlerinin Latinceye çevirileri etrafında, yakın dönemde Avrupa'da yaşanan tartışmalardan okuru haberdar etmek, bu amaç doğrultusunda da tartışmanın genel hatlarının bir özetini sunacağız. Belirlenen bu amaca paralel olarak, bu yazıda tartışmanın kültürlerarası etkileşimde çeviriler ve çeviribilim açısından önemine de kısaca yer vereceğiz.

Avrupa'da ve özellikle de Fransız akademik çevrelerinde son dönemde Ortaçağ tarihi uzmanı Sylvain Gouguenheim'in(2) Seuil Yayınları tarafından 2008 yılında yayınlanan *Aristote au Mont-Saint-Michel: Les racines grecques de l'Europe chretienne* [Mont-Saint Michel'de Aristo: Hristiyan Avrupa'nın Yunan Kökleri] adlı çalışmasında ortaya attığı tezler üzerine tartışmalar sürüyor. Sylvain Gouguenheim'in kitabının temel tezi, günümüz Avrupa'sının düşünsel köklerinin Arapların aracılığı olmaksızın, doğrudan Yunan mirasına uzandığı. Söz konusu tartışma, düşünsel köklerin arayışının ötesinde Hristiyan Batı ve Müslüman Doğu ekseninde de geliyor. Pierre Attal'ın kitap üzerine yazdığı tanıtım yazısı da tartışmanın Hristiyan kimlik üzerine temellendiğini gösteriyor (Attal 2009). Bu yönleriyle Antikçağ ile Ortaçağda, çevirmenlerin kimlikleri ve farklı dil, kültür ve "dinler" arasında gerçekleştirilen çeviri faaliyeti, çeviri kaynaklar ve özgün kaynaklar ile kültürlerarası etkileşim üzerinde yükselmekte; sosyotarihsel ve kültürel bağlam bu nedenle büyük önem taşımakta.

Gouguenheim tarafından ortaya atılan tezler, felsefe tarihi uzmanı Ortaçağ tarihçileri, din tarihçileri, kütüphane ve el yazmaları tarihi uzmanları tarafından sert bir şekilde eleştiriliyor. Bu tartışma

çerçevesinde internette yapılacak kısa bir araştırmayla konuyla ilgili olarak bilim, din ve felsefe tarihi alanlarında çok sayıda kaynağa erişmek mümkün.

Gouguenheim'in bunca tartışmaya yol açan araştırmasının temelinde Avrupa kültürünün Rönesans ve Aydınlanma'ya yol açan süreçte Arap kültürüne hiçbir şey borçlu olmadığı iddiası yatıyor. Araştırmacı, özünde, Arap dünyasının Yunan eserlerini hiçbir zaman tam anlamıyla özümsemediğini, Arap filozofların felsefi akıl yürütmeyi hiçbir zaman inancın önüne koymadığını belirtiyor. Beytül Hikme'de yoğun olarak Yunancadan yapılan çevirilere, Yunan kültürünün bu yolla Arap dünyasına girmesine karşın Batı'nın, İslam kültürüne etkisinin yüzeysel olduğunu; İslami toplumsal hayat, hukuk sistemi ve siyasetin Yunan kültüründen etkilenmediğini savunuyor. Gouguenheim'a göre (aktaran Burnett, 2009) Antik Yunan eserlerini çevirenlerin çoğu Hristiyan; Arap bilginlerinin ise çok azı Yunan kültürüyle ilgilenmiş. Öte yandan Batı hiçbir zaman Yunan'dan tam anlamıyla kopmamış, Ortaçağ boyunca Yunan kültür ve düşüncesinin izleri Batı'da varlığını sürdürmeye devam etmiş. Gouguenheim, pek çoklarıncı iddia edildiği üzere Yunan kültürüyle Avrupa'nın büyük bir kopuş yaşamadığını; olası kopuşun da Aristo'nun eserlerinin Arapça çevirilerinin Toledo'da Latinceye çevrilmesiyle aşılmadığını ve bu köprüyü kuranın Aristoteles'in çalışmalarının tamamına yakını bundan onlarca yıl önce Mont Saint Michel'de Latinceye çeviren Venedikli James olduğunu belirtiyor. Dolayısıyla Batının özgür düşüncenin yeniden kıvılcımlanmasını Araplara borçlu olmadığını ve Batı kültürünün Doğu'dan yardım görmeden ilerlediğini savunuyor.

Gouguenheim bu "aşırı" sayılabilecek önermesini, temelde Batı'da son dönemde yaygınlaşan Arap kültürünün Batı'ya etkisi konusunda, bu kez karşıt bir perspektiften "aşırı" sayılabilecek yaklaşımlara tepki olarak oluşturuyor diye düşünülebilir. Alain de Libera'nın *Penser au moyen age* [Ortaçağ'da Düşünmek] (1991: 114-6, aktaran Burnett, 2009) adlı çalışmasında Batı'nın akılcılığı Araplara borçlu olduğunu öne sürmesi, bu çalışmaların örneklerinden. Paralel bir yorumsa Alman Sigrig Hunke'den geliyor. Bu araştırmacı da *Allahs Sonne über dem Abendland* (1960, aktaran Burnett, 2009) adlı çalışmasında Batı'nın akılcılığını, kültürünü ve yaşama biçimini Arap uygarlığına borçlu olduğunu öne sürüyor (Attal 2009). Bu tezlerin abartılı yönleri bulunduğu açık olsa da, Sylvain Gouguenheim bu yaklaşımlara adeta can simidi gibi sarılıp hemen kendi tezini oluşturuyor, Batı uygarlığının Araplaştığı şöyle dursun, onlara hiçbir şey borçlu olmadığını savunuyor.

Öte yandan Gouguenheim'in önermesinin temelinde yer alan Saint Michel Manastırı'ndaki çevirilerle ilgili de tartışmalı noktalar söz konusu. Louis Jacques Bataillon'un *Les moines pionniers du Mont Saint-Michel: l'oeuvre de Jacques de Venice* [Mont Saint-Michel'in Öncü Keşişleri: Venedikli James'in Eserleri] (2008: 329-334, aktaran Burnett, 2009) adlı çalışmasında Venedikli James'in o dönemde Saint Michel'de bulunduğu dair bir kanıt bulunmadığı, söz konusu çevirilerin Saint Michel'de yapılmadığı ve oraya götürüldüğü iddia ediliyor. Kaldı ki, Toledo - Saint Michel tartışması bir kenara bırakılsa bile şunun altını çizmek şart: Gouguenheim, Arapçadan çevirilerin Avrupa'da en yoğun etki yaptığı 13. ve 14. yüzyıllardan bahsetmeye gerek bile duymuyor. Demek ki, Aristo'nun çevirileri ilkin Toledo'da yapılmadıysa dahi bu, Arap uygarlığının Avrupa üzerinde yoğun bir etkide bulunmadığını göstermiyor.

Kaldı ki, Gouguenheim'in kültürden yalnızca metinleri, dahası felsefi metinleri anlaması, araştırmasını ve temel önermesini bunlar üzerinden yapılandırması da tartışılıyor. Burnett'e göre İslam'ın Avrupa sosyal hayatına da etkileri olmuştur; divanın kullanılması ya da pasta yapımı, müzik aletlerinin kullanımı, farklı ritim ve melodilerin Batı müziğine girişi, X. Alfonso'nun İslam hukukunun kimi öğelerini kendi hukuk sistemine katması bunlara örnektir. Ama Gouguenheim kültürlerarası geçişi incelerken bu tür unsurlara değinmiyor, çalışmasını metinlerle sınırlandırmayı tercih ediyor (Burnett, 2009).

Gouguenheim'in Aristoteles'in eserlerinin Toledo'dan önce Saint Michel Manastırı'nda(3) çevrildiğine yönelik iddialarını ya da Yunan düşüncesinin Arap filozoflarca Batılı gözüyle bakıldığında tam anlamıyla anlaşılmadığı görüşünün doğru olduğunu bir an için kabul etsek bile; bu yine de, olsa olsa ne Doğu'nun tam anlamıyla batılılaştığını, ne de Ortaçağ'da Batı'nın Antik Yunan'la köklerini tamamıyla koparmadığını gösterir. Ne var ki bu durum, Batı'nın Doğu'ya hiçbir şey borçlu olmadığı gibi bir görüşün doğruluğunu ortaya koymaz. Aristoteles, Toledo'dan önce çevrilmiş de olsa bu, Toledo'nun Rönesans'ı hazırlayıcı etkisini ortadan kaldırmaz. Kaldı ki, Batı uygarlığının farklı kültürlerden etkilenmesi üzerine konuşulduğunda, salt Yunan-Latin ya da Arap etkisinden bahsetmek de ciddi bir eksiklik olur. Bunların dışında Çin, İran ve ilerleyen tarihlerde Osmanlı uygarlıkları gibi farklı uygarlıklar da etkilemiştir Batı'yı.

Batı'nın sadece Batı'dan beslendiğini savunan anlayışların çoğu, Avrupa'nın "pür"lüğünden, saflığından yola çıkıyor ya da bu sonuca ulaşmaya çalışıyor. Oysa Avrupa hiçbir zaman "pür" olmamış; Doğu'yla ve farklı uygarlıklarla yüzyıllar boyunca sürekli bir iletişim ve etkileşim halinde gelişmiştir. Bu etkileşimi sağlayan aktörlerin başındaysa çevirmenler gelir. Çok kısa bir tarihsel döküm yapmak gerekirse: Sakine Eruz kaynaklarda 8. ve 10. yüzyıllar arasında Bağdat'taki Beytül Hikme'de yaşanan yoğun çeviri çalışmaları sırasında Antik Yunan eserlerinin yanı sıra Hintçe, Yunanca ve Farsça pek çok felsefi ve yazınsal metnin Arapçaya aktarıldığını belirtir. 12. yüzyıldan sonra bu eserlerin pek çoğu Endülüs'teki Toledo kentinde Latinceye ve yerel dillere çevrilmiştir (Eruz, 2003:25-26). 17. yüzyıl başlarında İstanbul'da Fransızların kurduğu "Dil Oğlanları" çeviri okulu ise Batı'da Doğu'ya ilişkin çalışmaların başlatılmasına önayak olmuştur (Eruz, 2003:33). 18. yüzyılda Batı'nın Doğu'ya ilgisinin daha da arttığı ve pek çok yapıtın Avrupa dillerine kazandırıldığı bilinmektedir. Kısacası, ana hatlarıyla çizilmiş bir şema dahi, uygarlıkların etkileşimsiz gelişmediğini göstermeye yeter.

Peki bu tartışmanın çeviri açısından önemi ne olabilir? Bu soruya cevap olarak yaşanan tartışmada çeviri tarihine yönelik bir dizi soru akıllara takılıyor. "Avrupa, düşünsel mirasını Araplar aracılığıyla değil doğrudan Yunanlardan almıştır" şeklindeki bir tezin temelinde, çevrildiği varsayılan metinlerin hangileri oldukları, bugün erişilebilir olup olmadıkları, kimler tarafından çevrildikleri, çevirmenlerin ne tür çeviri stratejileri benimsendiği gibi bir dizi soru sorulabilir. Kaynak ve erek metinler, çevirmenler ve dönemin çeviri faaliyeti üzerine yapılacak ayrıntılı araştırmaların yanı sıra, söz konusu metinlerin hangi okur kitlesine yönelik yazıldığı, ne amaçla çevrildikleri, erek kültürde ne tür işlevleri yerine getirdiği ve alımlanma koşulları da yine önemli araştırma konuları olabilir.

Antik Yunan dönemi ve sonrası dönemlerdeki çeviri faaliyetine bakacak olursak, "çeviri" olgusunun

bu dönemde ne ifade ettiği de oldukça önemli bir soru. Örneğin Aristoteles'in metinleri arasında Retorik'in farklı dönemlerde farklı biçimlerde "dolaşım"da olduğunu öğreniyoruz. O dönemde metinler gerek bütün, gerekse kısmi olarak farklı kültürlerde kullanılmaktadır. Kısmi metinler kısaltılmış şekilde, özetlenerek ya da *compendia* (inceleme) olarak sadece bir araya getirilmiş alıntılarla farklı kültürlerde dolaşıma girmektedir. Metinler bazı dönemlerde okuryazarlara hitap ederken, düşünce kültürünü dolaylı olarak ikincil kaynaklar ve farklı kaynaklarda alıntılar aracılığıyla da etkilemiştir. Böylece yeni ve özgün metinlerin ortaya çıkışına neden olmuş ve karmaşık "entegrasyon", "adaptasyon" ve değişim süreçlerine konu olmuştur. İskenderiye döneminden Rönesans'a kadar Orta Çağ'dan geçerek disiplinlerin sınıflandırılması üzerine farklı düşüncelere bakıldığında ise, Aristoteles'in *Retorik*'ine gönderme yapıldığı görülmektedir. Metnin dolaşımı ise doğrudan Yunancadan ve aracı metinler kullanılarak yapılan ve karmaşık bir konu olan çevirilerle yakından ilgili bir konu. Sonradan Latince ve İbraniceye çevrilen Arapça metinler ile İbraniceden Latinceye "yeniden çeviriler" ilginç. Retorik'in çevirisinde çevirmenlerin aldıkları kararlar bu çevirilerin ne denli kaynak metinden farklılaştığını ve özel yorumlara konu olduğunu gösteriyor. (Dahan, G.& Rosier-Catach I., 1998: 8).

Retorik'in çevirisinde düşünsel içeriği yorumlamada kimi hatalar ve metindeki örnekleri başka bir dil ve kültürde ifade edilemediğinden göz ardı edilmiş olması da okurun karşılaştığı zorluklar arasında. Örneğin Herman l'Allemand, Arapça çeviride bir takım "atlamalar" saptamış ve bunların yerine İbn-i Sina veya İbn-i Rüşd'ün pasajlarından alıntılar yaparak telafi etmeye çalışmıştır. Aslında bu dönemde çevirileri yanlarında yorumlar olmaksızın düşünmek de pek mümkün değil. Başka çevirilere dayanarak, açıklayarak çeviriyi düzeltmek veya tamamlamak gibi işlemlere de başvurulmaktadır. Yorumların çevirileri ve bunların etkisi de Antikçağ dönemi çevirileri için değinilmesi gereken bir başka konu (Dahan, G. & Rosier-Catach I., 1998: 8-9). Çevirilerin niteliği ve çeviri anlayışındaki bu karışıklık, çeviri tarihi araştırmalarında sıklıkla vurgulanan çeviri ürünlerini adlandırma sorunsalını hatırlatıyor bizlere. Kaynak ve erek metinler arasındaki ilişkinin sınırları ise çeviri tarihi araştırmalarına konu olabilecek nitelikte.

Sonuç olarak, belki de günümüzde sıkça gündeme gelen medeniyetler arası diyalog ve çatışma açısından bu tür çalışmaların yandaş bulup bulmamasını bir yana bırakmak gerek. Bizim açımızdan önemli olan, yaşanan her tartışmanın çeviri tarihyazımı açısından yeni ufuklar açtığı ve açacağı. Böylesi bir tartışmanın en heyecan verici yönü ise, bizleri Toledo Okulundan yüzlerce yıl öncesine, tarihe damgasını vuran Urfa, Nusaybin, Antakya gibi önemli bilim merkezlerinde gerçekleşmiş çeviri faaliyetine doğru bir yolculuğa sevk etmesi. Bu yolculuk şüphesiz ki yüzümüzü bu topraklar üzerinde yaşamış olan, yaşayan ve hayatta kalmaya çalışan farklı kültürlerle de dönmemize de aracı olacaktır!

Bilimi kimin kimden aldığı, medeniyeti kimin kime getirdiği üzerine tartışmalar her şeyden önce "Hangi bilim anlayışı?", "Hangi medeniyet?", "Batı neresidir?", "Doğu neresidir?" sorularını düşürüyor akıllara bir kez daha. Hangi dilden hangi dile, hangi kültürden hangi kültüre, hangi dinden hangi dine çeviriler yapıldığının da ötesinde kesin olan bir şey var: aslolan çevirmenlerin eli ve çevirinin "sihirli değneği" insanlığın ve "medeniyetlerin" "ortak" tarihine ve mirasına değdiği!

DİPNOTLAR

- 1- Çeviri tarihinde yöntem sorunuyla ilgili güncel tartışmalar için bkz. Rethinking Methods in Translation History Çalıştayı, Okan Üniversitesi, 25-26 Eylül 2009. <http://www.thw.okan.edu.tr/>
- 2- Sylvain Gouguenheim Ortaçağ tarihi uzmanıdır ve Ecole Normale Supérieure de Lyon'da görev yapmaktadır.
- 3 Manastır elyazmalarından geriye kalanlar bugün Avranches kütüphanesinde korunmaktadır. İnternet erişim adresi: <http://www.scriptorial.fr/>

KAYNAKÇA

- Attal, Pierre. Aristote au Mont Saint-Michel, les racines grecques de l'Europe chrétienne üzerine değerlendirme yazısı. (Erişim 12.21.2009)
<http://cercleernestrenan.org/cahiers/cahier243/ARISTOTEAUMTSTMICHEL.pdf>
- Burnett, Charles. "Mont Saint-Michel or Toledo: Greek or Arabic Sources for Medieval European Culture", Muslim Heritage, 25 Şubat 2009, (Erişim tarihi: 4 Ocak 2010).
<http://muslimheritage.com/topics/default.cfm?ArticleID=1083>
- Çeviri Tarihinde Yöntemsel Yaklaşımlar Rethinking Methods in Translation History Çalıştayı, Okan Üniversitesi, İstanbul, 25-26 Eylül 2009. <http://www.thw.okan.edu.tr/>
- Dahan, G.; Rosier-Catach, I. [1998]. La rhétorique d'Aristote: traditions et commentaires de l'Antiquité au XVIIe. Librairie Philosophique J.Vrin. <http://books.google.com/>. (Erişim 09.01.2010).
- Eruz, S. (2003). Çeviriden Çeviribilime. İstanbul: Multilingual.

İlgın yıldız / yaygaracı ruhlar

Öykü

"Bay Adelaide?"

Sesimin yankısı beni bulana dek biraz zaman geçti. O süreç boyunca gözlerimi kısıtım; sanki sesim beni yeniden bulduğunda, büyük bir patlama gerçekleşecekti. Burada, karikatürlerden oluşan bir gökyüzünün altında, beni bekleyen o ılık uykuya yenik düşecektim. Sonra silkindim ve yine meydan okudum. Bu kez daha da yüksek.

"Bay Adelaide?"

Uzaklardan, derinlerden bir ses duyar gibi oldum. Bu sesin, bir yılan gibi kıvrıla kıvrıla koridorlardan geçişini, holde dikilen bedenime ulaşmış kulaklarımdan içeri süzülüşünü hissettim.

İLGİN YILDIZ
~
Yaygaracı Ruhlar

usok nâh